

Uloga tipografije u grafičkom dizajnu

Horvat, Magdalena

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:988995>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 680/MM/2020

Uloga tipografije u grafičkom dizajnu

Magdalena Horvat, 2216/336

Varaždin, kolovoz 2020. godine

Sveučilište Sjever

Multimedija, oblikovanje i primjena

Završni rad br. 680/MM/2020

Uloga tipografije u grafičkom dizajnu

Student

Magdalena Horvat, 2216/336

Mentor

Robert Geček, doc. art.

Varaždin, kolovoz 2020. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za multimediju

STUDIJ preddiplomski stručni studij Multimedija, oblikovanje i primjena

PRISTUPNIK Magdalena Horvat

MATIČNI BROJ 2216/336

DATUM 01. rujan 2020.

KOLEGIJ Grafički dizajn

NASLOV RADA Uloga tipografije u grafičkom dizajnu

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU The role of typography in graphic design

MENTOR Robert Geček

ZVANJE doc.art.

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. Snježana Ivančić Valenko, pred. - predsjednik
2. doc. dr.sc. Andrija Bernik - član
3. doc.art. Robert Geček - mentor
4. Nikolina Bolčević Horvatić, pred. - zamjenski član
- 5.

VŽKC

MMI

Zadatak završnog rada

BROJ 680/MM/2020

OPIS

Grafički dizajn i tipografija u kombinaciji neizostavni su dijelovi našeg svakodnevnog života. Tema završnog rada je uloga tipografije u grafičkom dizajnu. U teorijskom dijelu detaljno će biti objašnjeni pojmovi tipografije, grafičkog dizajna, podjele istih te alati. Također će biti objašnjeno koje uloge tipografija ima u grafičkom dizajnu, odnosno njena važnost. Praktični dio rada sastojati će se od izrade ilustracije i tipografije gdje će biti razrađeni svi koraci izrade te prikaz dobre i loše tipografije. Glavni cilj rada je prikazati i objasniti zašto je tipografija bitna za grafički dizajn te koja je njena uloga i važnost.

U radu je potrebno:

- objasniti pojam tipografije
- objasniti pojam grafičkog dizajna
- navesti koje su uloge tipografije u grafičkom dizajnu
- navesti alate u grafičkom dizajnu i tipografiji
- napraviti ilustraciju i tipografiju te analizirati i objasniti

ZADATAK URUČEN

07.09.2020.

POTPIS MENTORA

[Handwritten signature]

Predgovor

Zahvaljujem se mentoru, Robertu Gečeku doc. art. na pomoći pri pisanju završnog rada i svim profesorima Sveučilišta Sjever koji su omogućili da naučim nešto novo i zanimljivo.

Ovu temu odabrala sam iz tog razloga jer me zanima grafički dizajn i tipografija, posebice jer imam mogućnost stvoriti nešto novo i originalno. Posebice sam zahvalna osobi što me upoznala s tipografijom još kada sam bila u srednjoj školi, iako sam pohađala opću gimnaziju, no tada sam shvatila da sam konačno pronašla nešto što volim raditi. U početku sam izrađivala razne fontove koje sam ručno crtala markerom ili olovkom te sam shvatila da želim naučiti nešto više i novo i tako sam krenula ulaziti u grafički svijet i odlučila upisati smjer Multimedija, oblikovanje i primjena na Sveučilištu Sjever.

Sažetak

Grafički dizajn i tipografija u kombinaciji neizostavni su dijelovi našeg svakodnevnog života. Upotrebom pravilne tipografije u dizajnu privlači se pozornost i interes ljudi te ono što je nabitnije prenosi se određena poruka.

U ovom završnom radu ideja je prikazati kakvu ulogu tipografija ima u grafičkom dizajnu te zašto je toliko važan faktor. Kod teorijskog dijela završnog rada objašnjeno je što je tipografija i grafički dizajn, te je napravljena podjela pisama. Isto tako detaljno je analizirano koju ulogu ima tipografija u grafičkom dizajnu te su navedeni i objašnjeni alati koji služe za stvaranje grafičkih elemenata. Praktični dio rada sastoji se od izrade autorske ilustracije i tipografije te prikaz upotrebe dobre i loše tipografije.

Ključne riječi: grafički dizajn, tipografija, poruka, uloga, pismo, alati

Abstract

Graphic design and typography combined together are indispensable parts of our lives. The use of proper typography in design attracts people's attention, interest and more importantly conveys the message.

In this final paper, the idea is to show what role typography plays in graphic design and why it is such an important factor. In the theoretical part it is explained what typography and graphic design are and division of letters. The role of typography in graphic design is also explained in detail as well as the tools and their use. The practical part consists of the author's illustration and typography and showing the use of good and bad typography.

Keywords: graphic design, typography, message, role, letter, tools

Popis korištenih kratica

UI User interface
Korisničko sučelje

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Teorijski dio	3
2.1. Tipografija.....	3
2.1.1. Podjela pisma	3
2.1.2. Uloga i važnost tipografije u grafičkom dizajnu.....	15
2.2. Grafički dizajn	17
2.2.1. Podjela grafičkog dizajna.....	17
2.3. Alati u grafičkom dizajnu i tipografiji	26
2.3.1. Adobe Illustrator	26
2.3.2. Adobe Photoshop	27
2.3.3. Procreate	28
2.3.4. FontLab	29
3. Praktični dio	30
3.1. Istraživanje teme	30
3.2. Skica ilustracije i tipografije	32
3.3. Izrada ilustracije.....	34
3.3.1. Odabir boja.....	35
3.4. Izrada tipografije	36
4. Rezultati i rasprava	38
5. Zaključak.....	41
6. Literatura.....	42
7. Popis slika	44
8. Popis tablica	47

1. Uvod

Od samog početka postojanja ljudi komunikacija je bila ključ za daljnu evoluciju ljudskog roda. Čovjek je razvio vještinu govora te omogućio poboljšanu komunikaciju (*lat. communicatio*) među ljudima odnosno prijenos različitih informacija. Uz vještinu govora ljudi su razvili pismo, odnosno u početku simbole kojima su bilježili svakodnevne aktivnosti te novostečena znanja. Pojava prvih pisama potječe još davne 3400. godine prije Krista, kao prvo pismo navodi se klinasto, a stvorili su ga Sumerani [1]. Najbitnija stavka pisma bila je upravo ta da se informacije prenesu na što točniji način do primatelja. Isto tako je i danas, s vremenom su ljudi napredovali i osmislili razne načine komuniciranja odnosno došli do pojave novih tehnologija i medija kao što su računala, telefoni, mobiteli. U budućnosti ljudi će opet razviti neke nove tehnologije pa i nove načine komunikacije.

Tipografija je vrlo bitan i značajan dio grafičkog dizajna, ona je spoj umjetnosti i vještine izrade slova na način da su funkcionalna te vizualno i sadržajno oblikovana. Ovaj pojam dolazi od spoja dviju grčkih riječi, *typos* koja u prijevodu na hrvatski jezik znači žig i *graphien* koja znači pisati [2]. Kao što je već prije spomenuto tipografija, kao bitan dio grafičkog dizajna ujedno je i glavno sredstvo izražavanja. Samim time pojam tipografije je mnogo opširniji, ne sastoji se od jednog slova ili nekoliko njih, već je to kompleks koji u sebi sadrži mnoga pravila koja se vežu uz tehniku, izgled i funkcionalnost. Tipograf je umjetnik koji u sebi treba sadržavati dozu kreativnosti te vještinu i shvaćanje postojećih pravila koja se vežu uz tipografiju.

"Tipografija - umjetnost odabira odgovarajućeg pisma za određeni projekt, njegova organizacija na način da se ostvari što efikasnija komunikacija, i da bude što ugodnije ljudskom oku za gledanje"

- Thames and Hudson, Rječnik kaligrafije [2]

Grafički dizajn je široko područje te ga možemo definirati kao vrstu umjetnosti kojoj pripadaju razne kombinacije ilustracija, tipografije, fotografije i tiska s ciljem da se neka poruka, zamisao ili ideja vizualno prenese [3]. Ovaj pojam obuhvaća mnoga pravila i elemente koji se mogu kombinirati na razne načine i smatra se vrstom komunikacije koja je predstavljena na vizualan način. Grafički dizajner je osoba koja svojim vizualnim rješenjima i idejama ima moć doprijeti do publike, prenijeti određenu poruku ili ideju, te mora razumijeti pravila i poznavati elemente koji su u sastavu grafičkog dizajna.

" Design is a solution to a problem. Art is a question to a problem."

-John Maeda, President of Rhode Island School of Design [4]

U današnje vrijeme puno ljudi bavi se grafičkim dizajnom i tipografijom, a razlog tome je razvoj računalne tehnologije, odnosno sve informacije dostupne su velikom broju ljudi. Problem je što ih većina nije dovoljno upoznata sa pravilima te najčešće dolazi do pogrešne uporabe tipografije u grafičkom dizajnu. Cilj i svrha ovog rada su prikazati ulogu i važnost tipografije u grafičkom dizajnu te kako je pravilno primjeniti, za nastanak kvalitetanog dizajna.

U praktičnom dijelu rada biti će prikazana izrada i finalni izgled autorske tipografije i ilustracije, te će detaljno biti objašnjeno i analizirano koju ulogu ima tipografija u toj ilustraciji/plakatu. Nadalje, biti će prikazani primjeri dobre i loše tipografije te analiza istih. Isto tako cilj je da se prikaže kako se pomoću tipografije prenosi točna i razumljiva poruka odnosno informacija, te kako se na jednostavan način tipografija može uklopiti u dizajn.

2. Teorijski dio

2.1. Tipografija

Tipografija predstavlja vrstu umjetnosti i znanosti odnosno sposobnost stvaranja oblika i izgleda slova koji na vizualan način prenose točnu informaciju čitatelju. Ovaj pojam razvio se davnih vremena, a kao najznačajniji dio smatra se stvaranje tiskarskog stroja 1450. čiji je izumitelj Johannes Guttenberg, tvorac moderne tipografije. Taj stroj omogućavao je stvaranje tipografije željenog rukopisa prema kojemu su se radili kalupi, nakon toga u njih se ulijevala mješavina olova, kositra i antimona te je na kraju uslijedio tisak na papir [1]. Tipografija je uvijek imala veliku važnost u komunikaciji, prije izuma tiska ljudi su komunicirali putem dima, crtanja raznih simbola, urezima na kamenju i slično [5]. Kako su ljudi razvijali svoje vještine i mogućnosti tako je došlo do razvitka tehnologija koje danas omogućuju stvaranje raznih tipografskih stilova. Isto tako razvila su se mnoga pravila te je definirano da svaki font mora sadržavati određenu emociju i poruku koja je usmjerena ciljanom čitatelju i publici. Neka od tih pravila su da treba biti ograničeni broj fontova koji moraju imati pravilno poravnanje, hijerarhiju, kombiniranje, razmak. Najbitnija stavka svakog fonta je ta da mora biti čitljiv, a to se postiže ispravnom veličinom fonta, kontrastom i razmakom slova [6].

2.1.1. Podjela pisma

Tipografija je definirana na način da pripada znanosti i umjetnosti u kojoj se nalazi ogroman broj podjela odnosno mnoštvo različitih klasifikacija pisama. Razlog je taj što pojam tipografije seže još iz davnih vremena, te se svaka vrsta koristila za određeni dizajn. Vrlo je bitno znati podjele i pravila te kako i na koji način ih koristiti u dizajnu, da ne bi došlo do velikih pogrešaka odnosno korištenja krivog pisma u određenim situacijama. Kao spoj dviju velikih grana, tipografija mora biti savršeno ukomponirana u dizajn. Podjela koja je prikazana u radu preuzeta je sa izvora *Typedia*.

Osnovna podjela pisma [7]:

1. Gotičko pismo - Blackletter
2. Kaligrafsko pismo - Calligraphic
3. Gaelsko pismo - Gaelic
4. Natpisno (Inskripcijsko) pismo - Inscriptional
5. Pismo simbolima - Non-alphanumeric
6. Ukrasno pismo - Ornamented
7. Rukopisno pismo - Script
8. Serifno pismo - Serif
9. Sans serifno pismo - Sans serif

GOTIČKO PISMO - BLACKLETTER

Blackletter je vrsta kaligrafije koja je bila popularna od srednjeg vijeka sve do renesanse. Ova vrsta pisma crta se pomoću nalivpera koji ima širi završetak za razliku od običnog. Za stvaranje takvih slova potrebna je i tinta. U tablici 2.1. prikazane su sve podgrupe ovog pisma i svaka od tih podgrupa ima određeni i poseban stil. Isto tako stilovi su najčešće povezani s određenim državama ili regijama. [8]

Tablica 2.1. Podgrupe gotičkog (blackletter) pisma

Fraktur	Old English	Rotunda	Schwabacher	Textura
---------	-------------	---------	-------------	---------

Fraktur

Slika 2.1. Font Fraktur iz podgrupe Fraktur

(Izvor: <https://www.linotype.com/1084033/fraktur-regular-product.html>)

Cloister Black

Slika 2.2. Font Cloister Black iz podgrupe Old English

(Izvor: <https://www.linotype.com/1083380/cloister-black-regular-product.html>)

Rotunda

Slika 2.3. Font Rotunda iz podgrupe Rotunda

(Izvor: <https://www.linotype.com/661069/cresci-rotunda-regular-product.html>)

Schwabacher

Slika 2.4. Font Schwabacher iz podgrupe Schwabacher

(Izvor: <https://www.linotype.com/341231/alte-schwabacher-family.html>)

Textura

Slika 2.5. Font Textura iz podgrupe Textura

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/5893747/textura-quadrata-regular-product.html>)

KALIGRAFSKO PISMO - CALLIGRAPHIC

Kod kaligrafije slova se crtaju nalivperom koje može, ali i ne mora imati širi završetak, mogu imati šiljasti i okrugli završetak. Ova vrsta pisma potječe iz istočne Azije te je i danas među popularnijim vrstama. [9] U tablici 2.2. prikazane su podgrupe ovog pisma te primjeri.

Tablica 2.2. Podgrupe kaligrafskog (calligraphy) pisma

Chancery	Etruscan
----------	----------

Zapf Chancery

Slika 2.6. Font Zapf Chancery iz podgrupe Chancery

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/616423/itc-zapf-chancery-schriftfamilie.html>)

POMPEII

Slika 2.7. Font Pompeii iz podgrupe Etruscan

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/661087/pompeii-capitals-product.html>)

GAELSKO PISMO - GAELIC

Gaelsko pismo nastaje kao konfiguracija latinice a potječe iz srednjeg vijeka, točnije 1571. godine. Ovo pismo se koristilo za print na irskom sve do sredine 20. stoljeća, a danas se koristi kao dekorativno/ukrasno pismo u Škotskoj, Walesu, Cornwallu i otoku Man. Neke od karakteristika ove vrste pisma danas su te da sadrži 26 slova (u početku 18), mora se sastojati od samoglasnika s akutnim akcentima i skupa suglasnika koji imaju točku iznad. [10] Postoje dvije podgrupe ovog pisma, a navedene su u tablici 2.3. te popraćene primjerima.

Tablica 2.3. Podgrupe gaelskog (gaelic) pisma

Angular	Uncial
---------	--------

ANGULAR

Slika 2.8. Font Angular iz podgrupe Angular

(Izvor: <https://fonts2u.com/angular.font>)

american uncial

Slika 2.9. Font American Uncial iz podgrupe Uncial

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/114473/american-uncial-regular-product.html>)

NATPISNO (INSKRIPCIJSKO) - INSCRIPTIONAL

Natpisno pismo nastalo je po uzoru na slova koja su bila isklesana u kamenu. Prva inskripcijska pisma pisana su kistovima (brushevima) te uklesana u kamen. [11] Inspirirano time, 1989. godine nastaje jedan od poznatijih fontova Trajan kojeg je dizajnirala Carol Twombly za Adobe. [12] Ovaj serifni font sastoji se samo od velikih početnih slova te je elegantan i idealan za korištenje u knjigama, časopisima, plakatima i panoima. Ispod tablice 2.4. naveden je primjer spomenutog fonta.

Tablica 2.4. Podgrupa natpisnog (inscriptional) pisma

Roman Inscriptional

TRAJAN

Slika 2.10. Font Trajan iz podgrupe Roman Inscriptional

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1547/trajan-schriftfamilie.html>)

PISMO SIMBOLIMA - NON-ALPHANUMERIC

Doslovan prijevod ovog pisma je ne-alfanumerički, a to znači da ovakvo pismo sadrži samo sličice ili simbole bez slova i brojeva, pa se naziva pismo simbolima. [13] Kao i svako pismo i ovo sadrži svoje podgrupe, a najbitnije od njih navedene su u tablici 2.5. te su popraćene primjerima za lakše razumijevanje ove vrste pisma.

Tablica 2.5. Podgrupe pisma simbolima (non-alphanumeric)

Dingbats	Ornaments	Pictorial
----------	-----------	-----------

Slika 2.11. Font Zapf Dingbats iz podgrupe Dingbats

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/396806/ef-zapf-dingbats-schriftfamilie.html>)

Slika 2.12. Font Caslon Ornamentals iz podgrupe Ornaments

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/292492/p22-franklin-caslon-ornaments-product.html>)

Slika 2.13. Font DF Primitives iz podgrupe Pictorial

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/661278/primitives-pi-one-two-included-product.html>)

UKRASNO PISMO - DECORATIVE

Ukrasna pisma nazivaju se još i ornamentalnim pismima ili display te se javljaju i postaju popularna u 19. stoljeću, a koristila su se većinom za postere i razne reklame. Razlog tome je što su uočljivi te svojim stilom i izgledom lako privlače pozornost. [14] U tablici 2.6. navedene su sve podgrupe ove vrste pisma te se svaka od njih ističe svojim posebnim i unikatnim stilom. Isto tako za svaku podgrupu naveden je primjer.

Tablica 2.6. Podgrupe ukrasnog pisma (decorative)

Art Deco	Dot Matrix	Pixel
Art Nouveau	Futuristic	Pseudo Foreign Script
Comic Strip Lettering	Machine Readable	Victorian

Broadway

Slika 2.14. Font Broadway iz podgrupe Art Deco

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1082805/broadway-schriftfamilie.html>)

Arnold Bocklin

Slika 2.15. Font Arnold Bocklin iz podgrupe Art Nouveau

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/310719/arnold-bocklin-regular-product.html>)

BALLOON

Slika 2.16. Font Balloon iz podgrupe Comic Strip Lettering

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/341528/balloon-schriftfamilie.html>)

FF Dot Matrix

Slika 2.17. Font FF Dot Matrix iz podgrupe Dot Matrix

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/535413/ff-dot-matrix-schriftfamilie.html>)

STOP

Slika 2.18. Font Stop iz podgrupe Futuristic

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/9459/stop-regular-product.html>)

OCR-B

Slika 2.19. Font OCR-B iz podgrupe Machine Readable

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/5609691/ocr-b-regular-product.html>)

SILKSCREEN

Slika 2.20. Font Silkscreen iz podgrupe Pixel

(Izvor: <https://fontmeme.com/fonts/silkscreen-font/>)

JERUSALEM

Slika 2.21. Font Jerusalem iz podgrupe Pseudo Foreign Script

(Izvor: <https://fontmeme.com/fonts/jerusalem-font/>)

Skjald

Slika 2.22. Font Skjald iz podgrupe Victorian

(Izvor: <https://fontmeme.com/fonts/skjald-font/>)

SANS SERIF

Sans serifno pismo jedno je od najpoznatijih pisama koje se počinje razvijati prije 18. stoljeća kada nije bilo toliko rašireno i popularno. Temelj ovog pisma bila je struktura prijašnjih serifnih pisama. [15] Sa dugom poviješću stvorene su mnoge podgrupe pa tako i neki od najpoznatijih fontova koji se i danas masovno koriste (Helvetica). Ova vrsta pisma je jednostavna, bez ikakvih dodataka te dekoracija, najčešće se upotrebljava u naslovima, pogotovo na web stranicama. U tablici 2.7. prikazane su sve podgrupe ovog pisma te njihovi primjeri.

Tablica 2.7. Podgrupe sans serifnog pisma (sans serif)

Gothic	Grotesque	Geometric Sans	Grotesk	Humanist Sans	Square Gothic	Swiss Gothic
--------	-----------	----------------	---------	---------------	---------------	--------------

Franklin Gothic

Slika 2.23. Font Franklin Gothic iz podgrupe Gothic

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/716870/franklin-gothic-schriftfamilie.html>)

Bureau Grot

Slika 2.24. Font Bureau Grot iz podgrupe Grotesque

(Izvor: <https://store.typenetwork.com/foundry/fontbureau/fonts/bureau-grot>)

Futura

Slika 2.25. Font Futura iz podgrupe Geometric Sans

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1212991/futura-schriftfamilie.html>)

Helvetica

Slika 2.26. Font Helvetica iz podgrupe Grotesk

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1308886/helvetica-schriftfamilie.html>)

Gill Sans

Slika 2.27. Font Gill Sans iz podgrupe Humanist Sans

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/186152/gill-sans-schriftfamilie.html>)

BANK GOTHIC

Slika 2.28. Font Bank Gothic iz podgrupe Square Gothic

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1082554/bank-gothic-schriftfamilie.html>)

Jay Gothic

Slika 2.29. Font Jay Gothic iz podgrupe Swiss Gothic

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/345430/jay-gothic-schriftfamilie.html>)

SCRIPT

Temelj ove vrste pisma je rukopis, a ako najčešći alat koristilo se nalivpero. U početku je postojala olovka pero koja je bila napravljena od perja guske, labuda ili purice. Takve olovke bile su pažljivo napravljene tako da je šuplji dio perja mogao držati tintu, koja se lagano slijevala oštrim odnosno kranjim dijelom kojim se pisalo. Kasnije su se takve olovke izrađivale od mesinga. Dolaskom tiska, rukopisne abecede bile su ispisivane a kasnije izrezbarene te pripremljene za daljnju mehanizaciju u tisku. [16] U današnje vrijeme za izradu script pisma mogu se koristiti nalivpero, markeri, penkale i slično. Isto tako s vremenom su se razvile podgrupe koje su navedene u tablici 2.8. te su popraćene primjerima. Većinom su elegantnog izgleda pa se danas dosta koriste u pozivnicama za vjenčanja, s druge strane mogu biti zabavnog stila i koristiti se za dječje projekte.

Tablica 2.8. Podgrupe rukopisnog pisma (script)

Brush Script	Casual Script	English Roundhand	French Roundhand	Handwriting	Rationalized Script
--------------	---------------	-------------------	------------------	-------------	---------------------

Brush Script

Slika 2.30. Font Brush Script iz podgrupe Brush Script

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/146996/brush-script-regular-product.html>)

Murray Hill

Slika 2.31. Font Murray Hill iz podgrupe Casual Script

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1085367/murray-hill-schriftfamilie.html>)

Felt Tip Roman

Slika 2.32. Font Felt Tip Roman iz podgrupe Handwriting

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/305663/felt-tip-roman-schriftfamilie.html>)

Bickham Script

Slika 2.33. Font Bickham Script iz podgrupe English Roundhand

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/57322/bickham-script-schriftfamilie.html>)

Typo Upright

Slika 2.34. Font Typo Upright iz podgrupe French Roundhand

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1086717/typo-upright-regular-product.html>)

Gillies Gothic

Slika 2.35. Font Gillies Gothic iz podgrupe Rationalized Script

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/490/gillies-gothic-schriftfamilie.html>)

SERIF

Serifno pismo najstarije je pismo u ovoj podjeli te potječe od nizozemske riječi *schreef* što u prijevodu na hrvatski znači linija ili potez olovkom. Ovo pismo ima najviše podgrupa te su sve navedene u tablici 2.9. i popraćene primjerom. Serifi su jedan od najbitnijih dijelova tipografije te se koriste u izradi logotipa, web stranica, časopisa i slično. [17] Ovakva vrsta pisma jedna su od najčešćih pisama današnjice te svojim stilom mogu podići bilo koji dizajn na viši nivo. Mogu se crtati ručno ili na računalu pomoću određenih programa koji će biti ukratko opisani u nastavku rada.

Tablica 2.9. Podgrupe serifnog pisma (serif)

Grecian	Modern
Scotch Modern	Antique
French Old Style	Venetian Old Style
Clarendon	French Clarendon
Spur Serif	Scotch Roman
Latin	Didone
Old Style	Dutch Old Style
Spanish Old Style	Slab Serif
Egyptian	Geometric Sans
Transitional	Tuscan

ΑΥΡΟΠΟΛΙ

Slika 2.36. Font Acropolis iz podgrupe Grecian

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/297114/p22-acropolis-schriftfamilie.html>)

Modern No. 20

Slika 2.37. Font Modern No. 20 iz podgrupe Modern

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1085314/modern-no-20-schriftfamilie.html>)

Scotch Modern

Slika 2.38. Font Scotch Modern iz podgrupe Scotch Modern

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/5259500/scotch-modern-schriftfamilie.html>)

Bookman

Slika 2.39. Font Bookman iz podgrupe Antique

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1082773/bookman-schriftfamilie.html>)

Garamond

Slika 2.40. Font Garamond iz podgrupe French Old Style

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/149323/garamond-3-schriftfamilie.html>)

Jenson

Slika 2.41. Font Jenson iz podgrupe Venetian Old Style

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/881/jenson-classico-schriftfamilie.html>)

Clarendon

Slika 2.42. Font Clarendon iz podgrupe Clarendon

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1245514/clarendon-schriftfamilie.html>)

Playbill

Slika 2.43. Font Playbill iz podgrupe French Clarendon

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1085788/playbill-regular-product.html>)

COPPERPLATE

Slika 2.44. Font Copperplate iz podgrupe Spur Serif

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/730215/copperplate-schriftfamilie.html>)

Caledonia

Slika 2.45. Font Caledonia iz podgrupe Scotch Roman

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/156513/new-caledonia-schriftfamilie.html>)

Latin

Slika 2.46. Font Latin iz podgrupe Latin

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1085027/latin-725-schriftfamilie.html>)

Didot

Slika 2.47. Font Didot iz podgrupe Didone

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/410145/didot-lp-schriftfamilie.html>)

Bembo

Slika 2.48. Font Bembo iz podgrupe Old Style

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1213125/bembo-schriftfamilie.html>)

Plantin

Slika 2.49. Font Plantin iz podgrupe Dutch Old Style

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/5607860/plantin-headline-schriftfamilie.html>)

Rongel

Slika 2.50. Font Rongel iz podgrupe Spanish Old Style

(Izvor: https://www.myfonts.com/fonts/feliciano/rongel/?utm_source=linotype%2Ecom&utm_medium=referral&utm_campaign=search)

Rockwell

Slika 2.51. Font Rockwell iz podgrupe Slab Serif

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/5610217/rockwell-schriftfamilie.html>)

Egiziano

Slika 2.52. Font Egiziano iz podgrupe Egyptian

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/148426/egiziano-black-product.html>)

Stymie

Slika 2.53. Font Stymie iz podgrupe Geometric Sans

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1086412/stymie-schriftfamilie.html>)

Baskerville

Slika 2.54. Font Baskerville iz podgrupe Transitional

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1082564/baskerville-schriftfamilie.html>)

THUNDERBIRD

Slika 2.55. Font Thunderbird iz podgrupe Tusan

(Izvor: <https://www.linotype.com/de/1086625/thunderbird-regular-product.html>)

2.1.2. Uloga i važnost tipografije u grafičkom dizajnu

U grafičkom dizajnu pojam tipografije nosi vrlo bitnu i veliku ulogu. Bez nje pojedini proizvodi ili neki dizajn ne bi imali učinkovit efekt na posjetitelje ili moguće kupce. Što se tiče kombinacije tipografije i grafičkog dizajna vrlo je bitno obratiti pozornost na stil, veličinu, oblik, boju te razmak između slova kako bi dizajn bio vizualno privlačan i originalan. [18] Isto tako treba obratiti pozornost na liniju, oblik, teksturu, boju, vrijednosti i veličinu elemenata u grafičkom dizajnu, ali i na ravnotežu, poravnanje, ponavljanje, kontrast i prostor. [19] Dakako, nekad će dizajn biti namjerno nesimetričan i neuravnotežen, a razlog tome je da se skrene pažnja na jedan element.

Postoji više uloga i razloga zašto je tipografija ključan element u grafičkom dizajnu. Jedna od najbitnijih je ta da privuče pažnju gledatelju, a to se postiže korištenjem raznih oblika, veličina i stilova. Na kraju se dobiva originalan i poseban dizajn što je bitna stavka u kombinaciji tipografije i grafičkog dizajna. Nadalje, vrlo je bitno izabrati kvalitetan i pristupačan font, naprotiv odabirom krivog fonta može doći do toga da će zajedno s dizajnom biti previše toga i zbuniti će gledatelje ili moguće kupce. Stoga, bitno je da font koji se koristi uvijek bude čitljiv i dobro posložen kako bi usmjerio gledatelja na bitne informacije. Isto tako, iskusan dizajner koristi razne veličine fontova, na primjer uzima veliki font za naslov i u njemu ističe ono najbitnije te daljnjom kombinacijom veličina usmjerava na ostale informacije. Kada je riječ o brandu, tvrtke ciljano koriste kvalitetne, lako uočljive, te unikatne fontove koji su dobro uklopljeni sa ostatkom dizajna. Razlog tome je da posjetitelj ili kupac zapamti taj brand te da ga ubuduće lako prepozna. U ovom slučaju još jedna od uloga tipografije je ta da ona pomaže tvrtkama izgraditi prepoznatljivost i mogućnost isticanja među konkurencijom. Postoji mnogo vrsta pisama i svaka od tih vrsta ima svoj poseban stil. Razlog tome je taj da za određeno područje treba pripadajući font, pa tako na primjer za neku tvrtku koja se bavi nečim ozbiljnim ne može se koristiti dječji, šareni font već se treba izabrati prikladniji i elegantniji. Uloga tona fonta je da nekom dizajnu priroda još bolji efekt te bolji prijenos i prezentaciju željene poruke. Harmonija je još jedna velika uloga i bitna stavka u kombinaciji tipografije i grafičkog dizajna. Potrebno je utvrditi te primjeniti sklad u izradi dizajna ili web stranice kako bi finalni produkt izgledao uredno. Kako bi ljudi mogli odmah prepoznati neki sadržaj dizajneri koriste iste fontove. Za svakog dizajnera ključno je stvoriti nešto novo i posebno, jer se tipografijom pridodaje osobnost stvorenom dizajnu. [20] Na primjer ako neka web stranica izgleda ozbiljno i poslovno razlog je taj što korišteni font pridodaje takvu osobnost cjelokupnom dizajnu.

Važnost tipografije u grafičkom dizajnu, sažeto u nekoliko stavki [18]:

1. Razvijanje emocije kod čovjeka
2. Tipografija je ključ komunikacije
3. Kvalitetna tipografija = bolja čitljivost
4. Tipografijom se privlači pozornost korisnika/kupca
5. Razlikovanje glavnih od sporednih tekstova = hijerarhija informacija
6. Stvaranje harmonije
7. Korištenje i razumijevanje = odraz profesionalnosti
8. Veća prepoznatljivost i uspjeh u poslovanju

2.2. Grafički dizajn

Grafički dizajn vrlo je širok pojam koji potječe još iz davnih vremena, od egipatskih hijeroglifa pa sve do crtanja u pećinama. Pojam grafičkog dizajna nastaje 1920-ih godina s razvitkom tehnologija. Dakle, ovaj pojam obuhvaća mnoge aktivnosti te zahtjeva vještinu i kreativnost. Grafički dizajneri moraju znati kako pomoću boja, tipografije i načina izrade privući pažnju ljudi. Najbitnija stavka grafičkog dizajna je estetika odnosno vizualna prezentacija nekog proizvoda ili dizajna. Uz estetiku vrlo je bitno da dizajn bude funkcionalan. Razvitak tehnologije omogućio je dostupnost i mogućnost stvaranja i izražavanja ideja, te prijenos informacija širokom broju ljudi. Dizajn se smatra rješenjem bilo kojeg problema. [21]

2.2.1. Podjela grafičkog dizajna

Kod grafičkog dizajna uvijek postoji više načina na koji se može riješiti neki problem, upravo zbog toga postoji nekoliko vrsta od kojih svaka ima određeno područje specijalizacije. Sve vrste vežu se jedna na drugu, pa je bitno odabrati jednu i razviti određene vještine i tehnike ili odabrati nekoliko vrsta koje su usmjerene na skup povezanih, sličnih vrsta. Tehnologija stalno napreduje, industrija se mijenja te je bitno da dizajneri budu prilagodljivi i da konstantno uče nove stvari kako bi mogli napredovati i dodavati nove vještine u području za koji su specijalizirani. [22]

Osnovna podjela grafičkog dizajna [22]:

1. Vizualni identitet
2. Marketing i oglašavanje
3. User interface (UI) – Korisničko sučelje
4. Publikacija
5. Ambalaža
6. Motion Graphic Design – Grafički dizajn pokreta
7. Dizajn okoliša
8. Umjetnost i ilustracije

VIZUALNI IDENTITET

Vizualni identitet jedna je od najpopularnijih vrsta grafičkog dizajna i može se definirati kao slika ili imidž tvrtke te je nužna u svakom poslovanju. Posao grafičkog dizajnera je da osmisli praktičan, kvalitetan i prepoznatljiv identitet jer on predstavlja reputaciju tvrtke i brenda. Isto tako vrlo je bitno izabrati odgovarajuću tipografiju, palete boja i logo. Te stavke bitne su za marketing i predstavljaju osobnost nekog brenda odnosno tvrtke. Proces kreiranja vizualnog identiteta odvija se u nekoliko faza a to su konzultacije, analiza ideja, prezentacija, razrada, finalna rješenja te na kraju rezultat. [22]

Slika 2.56. Vizualni identitet za tvrtku Jeffrey's cafe CO.

(Izvor: <https://99designs.com/brand-identity-pack/contests/create-dynamic-identity-cafe-company-449944>)

MARKETING I OGLAŠAVANJE

Ova vrsta grafičkog dizajna vrlo je bitna i potrebna svim tvrtkama jer one zavise o uspješnosti marketinga čiji je cilj privući što više ljudi (ciljane grupe ljudi). Svim ljudima vizualni sadržaj je najviše zanimljiv, pa u ovom slučaju dizajn i marketing igraju veliku ulogu u promoviranju te komunikaciji s ljudima. Grafički dizajneri moraju izraditi pouzdane marketinške strategije, te posjedovati vještine kao što su komunikacija, uspješnost rješavanja problema i raspolaganje sa vremenom. Najbitnija stavka marketinga i oglašavanja je da se pomoću njih stvara zainteresiranost za brand odnosno gradi povezanost i komunikacija sa ljudima. Ova vrsta grafičkog dizajna upotrebljava se kod izrade letaka, časopisa, postera, banneri, plakata, brošura, infografika, reklama za društvene mreže. [22]

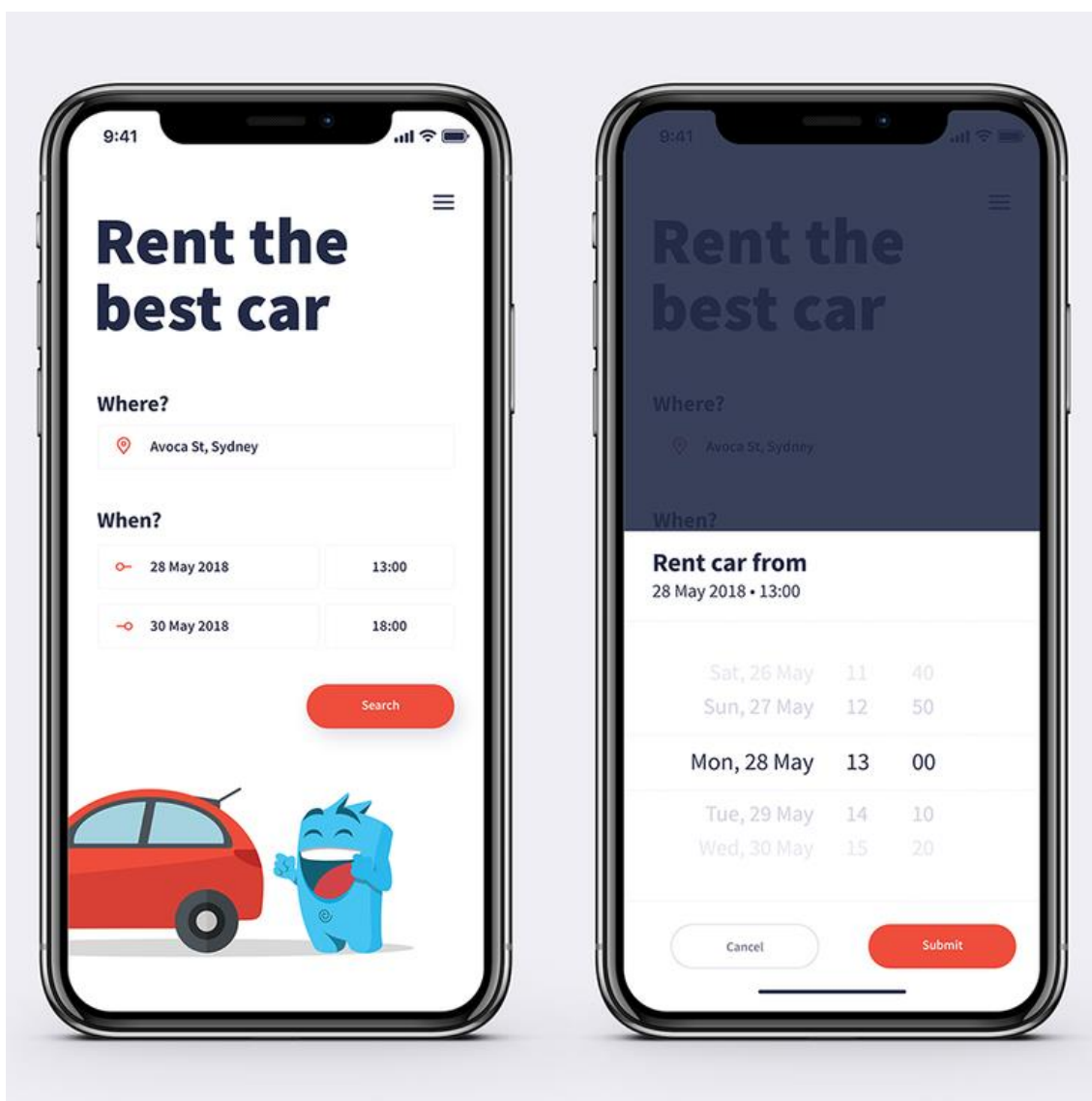

Slika 2.57. Plakat za film Gregoire

(Izvor: <https://99designs.com/poster-design/contests/make-cool-poster-gregoire-movie-release-817567>)

USER INTERFACE (UI) – KORISNIČKO SUČELJE

User interface je isto tako vrlo bitno područje grafičkog dizajna, a bavi se dizajniranjem korisničkog sučelja, te omogućava jednostavno korištenje i u potpunosti je prilagođen korisniku. Ono uključuje sve dijelove koje korisnik koristi za komunikaciju, a to su zaslone, tipkovnicu, miš. Kada je riječ o grafičkom dizajnu UI stavlja fokus na grafičke elemente kao što su izbornik i tipke te je usredotočen na vizualni dojam te iskustvo korisnika. UI dizajneri specijalizirani su za područje web, desktop i mobilnih aplikacija te video igara. Cilj je uspostaviti ravnotežu između vizualne privlačnosti i tehničke funkcionalnosti. Primjeri UI grafičkog dizajna mogu se pronaći kod dizajniranja web stranica, aplikacija te igara. [22]

Slika 2.58. Korisničko sučelje aplikacije za najam automobila

(Izvor: <https://99designs.ca/mobile-app-design/contests/p-car-sharing-mobile-app-813119>)

PUBLIKACIJA

Publikacije su jedne od starijih načina komunikacije s publikom i nazivaju se tradicionalnim medijem. Pod pojmom tradicionalno, misli se na klasičan oblik dizajna - novine, knjige, časopisi i katalozi. S razvitkom tehnologije na značenju sve više dobiva digitalno objavljivanje putem interneta. Posao grafičkog dizajnera podrazumijeva suradnju s urednicima i izdavačima s razlogom da stvore okvirne skice i nacрте, te da usklade vrstu i stil tipografije s fotografijama, grafikama i ilustracijama. Kao i kod svake vrste grafičkog dizajna, dizajner mora posjedovati vještine kao što su komunikacija, kreativnost, organiziranost te mogućnost rješavanja problema što se tiče izgleda same publikacije. Isto tako potrebno je razumijevanje paleta boja, tiska te digitalnog objavljivanja. Primjeri publikacije u grafičkom dizajnu su knjige, novine, katalozi, direktoriji i slično. [22]

Slika 2.59. Grafičko rješenje za letak o okolišu

(Izvor: <https://www.behance.net/gallery/22190153/One-World-One-Vision>)

AMBALAŽA

Svakom proizvodu potrebna je ambalaža koja omogućuje zaštitu proizvoda te daljnju distribuciju i prodaju. Dizajn igra veliku ulogu kod proizvoda odnosno ambalaže jer se time postiže komunikacija sa potrošačem. Vrlo je bitno stvoriti kreativan i funkcionalan dizajn jer se time stvara priča samog branda i tvrtke. Dizajneri koji se bave ambalažom moraju posjedovati vještine rješavanja problema i znanje o proizvodnji i tisku odnosno ispisu. Isto tako moraju pratiti trenutne trendove i surađivati sa klijentima, te udovoljiti njihove želje i zahtjeve, ali isto tako pridodati dizajnu osobnost. Postoje razne vrste ambalaže, kao što su naljepnice, limenke za piće, hrana, dječje igračke i slično [22].

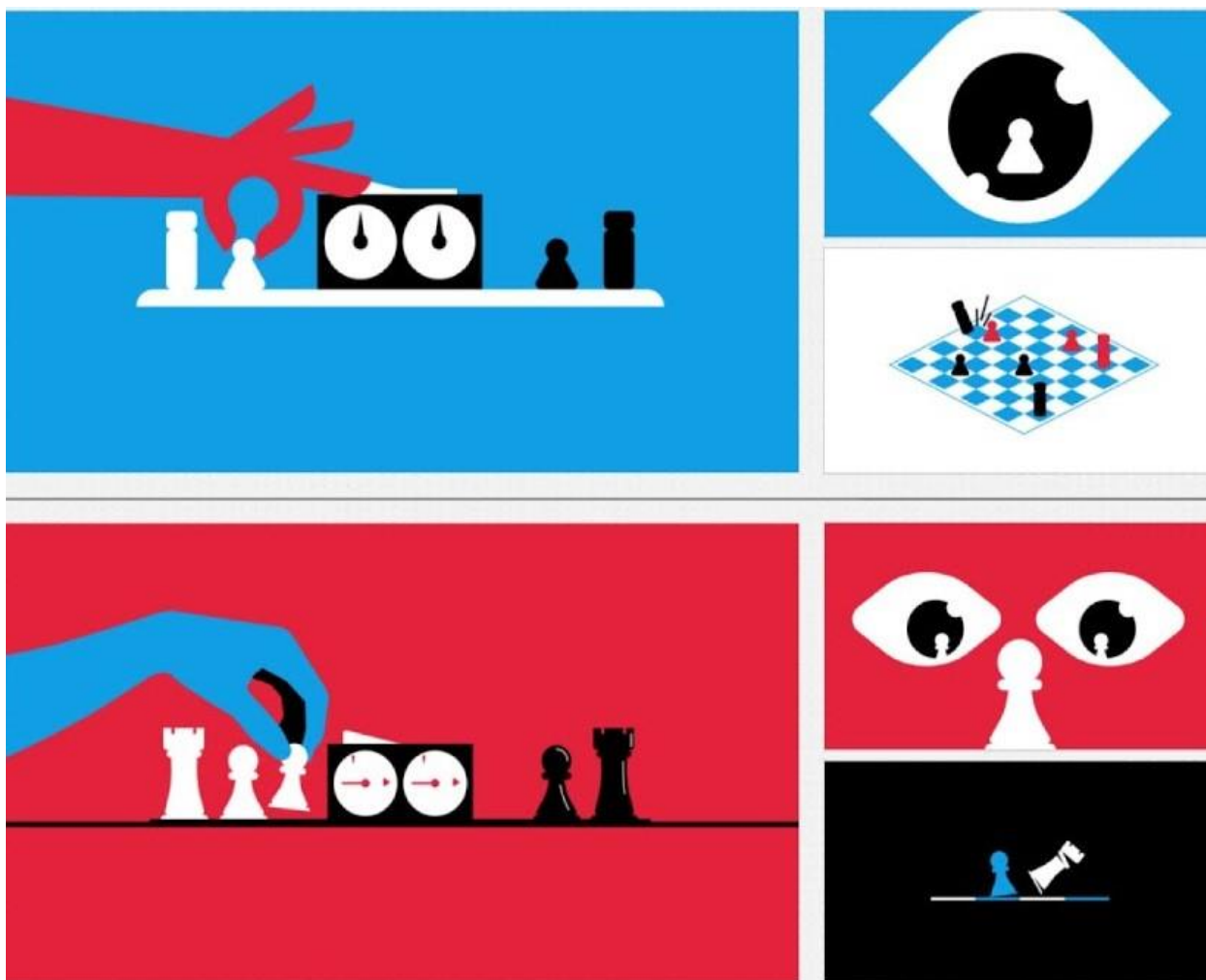

Slika 2.60. Kreativno grafičko rješenje za ambalažu tjestenine

(Izvor: <https://www.contemporist.com/pasta-packaging-turns-product-into-hairstyles/>)

MOTION GRAPHIC DESIGN – GRAFIKA GIBANJA

Najlakše objašnjenje za grafiku gibanja je ta da su to razni grafički elementi koji su u pokretu odnosno animirani elementi koji mogu sadržavati zvuk, slike, video i još mnogo drugih efekata. Ova vrsta grafičkog dizajna je nova, a više je orijentirana za televiziju i film, no kako je tehnologija napredovala tako je ova vrsta postala pristupačnija i dostupnija grafičkom svijetu. Takva vrsta grafike može se pronaći na gotovo svim digitalnim platformama. Dizajneri koji su specijalizirani za ovo područje, grafiku gibanja stvaraju tako da prvo naprave priču a zatim pomoću animacije i videa to i oživljavaju. Pokretna grafika popularna je kod web stranica, prezentacija, aplikacija, video igara, gifova, banneri te promotivnih videa [22].

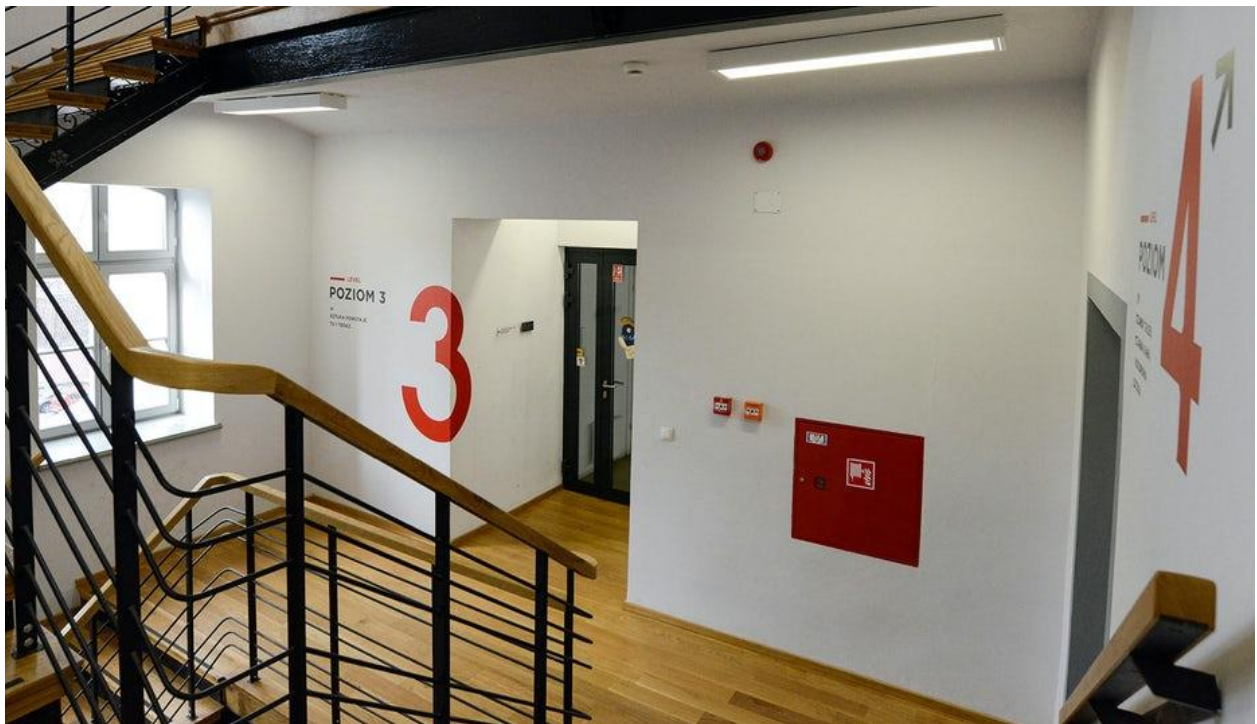

Slika 2.61. Primjer dijelova nastanka grafike gibanja

(Izvor: <https://i.ytimg.com/vi/GIAK-mrDrnw/maxresdefault.jpg>)

DIZAJN OKOLIŠA – ENVIRONMENTAL

Grafički dizajn okoliša najopsežnija je vrsta dizajna čiji je cilj da pomoću vizualnog izgleda poveže ljude s određenim mjestom i da se potakne na bolji doživljaj i ugođaj. Posao grafičkog dizajnera koji je specijalizirani za ovu vrstu dizajna je da prostore napravi zanimljivim, informativnijim te lakšim za kretanje i snalaženje u njima. Za takvu vrstu posla potrebno je obrazovanje iz grafičkog dizajna te arhitekture. Kao jedan od najširih oblika dizajna, ono spaja grafički, arhitektonski, pejzažni, interijerski i industrijski dizajn. Specifična vrsta koja se sastoji od orijentira, strateških natpisa i vizualnih znakova s ciljem da se olakša kretanje i snalaženje u prostoru naziva se Wayfinding. Grafički dizajn okoliša možemo vidjeti na svakom koraku, a neki od primjera su znakovi i signalizacija, izložbe u muzejima, razni interijeri, prostori za konferencije i slično [22].

Slika 2.62. Dizajn galerije u Poljskoj

(Izvor: <https://www.behance.net/gallery/65062405/Ruska-46-space-for-culture>)

UMJETNOST I ILUSTRACIJE

Grafička umjetnost i ilustracije navode se kao još jedna vrsta grafičkog dizajna, iako gledano s tehničke strane ne pripadaju. Kod grafičkog dizajna, posao dizajnera je rješavanje problema te stvaranje komunikacije s ljudima dok s druge strane grafičari i ilustratori stvaraju umjetnička djela te se takva umjetnost sastoji od raznih oblika, ukrašavanja i ilustriranja. Grafičari surađuju s piscima, urednicima, menadžerima u svim vrstama grafičkog dizajna kako bi stvorili svoje radove, točnije rečeno kombiniraju razne medije. Primjeri ove vrste su dizajn majica, video igre, grafički romani, konceptualna umjetnost, slikovnice, stripovi, web stranice i slično [22].

Slika 2.63. Ilustracija za kratki film Multiverse

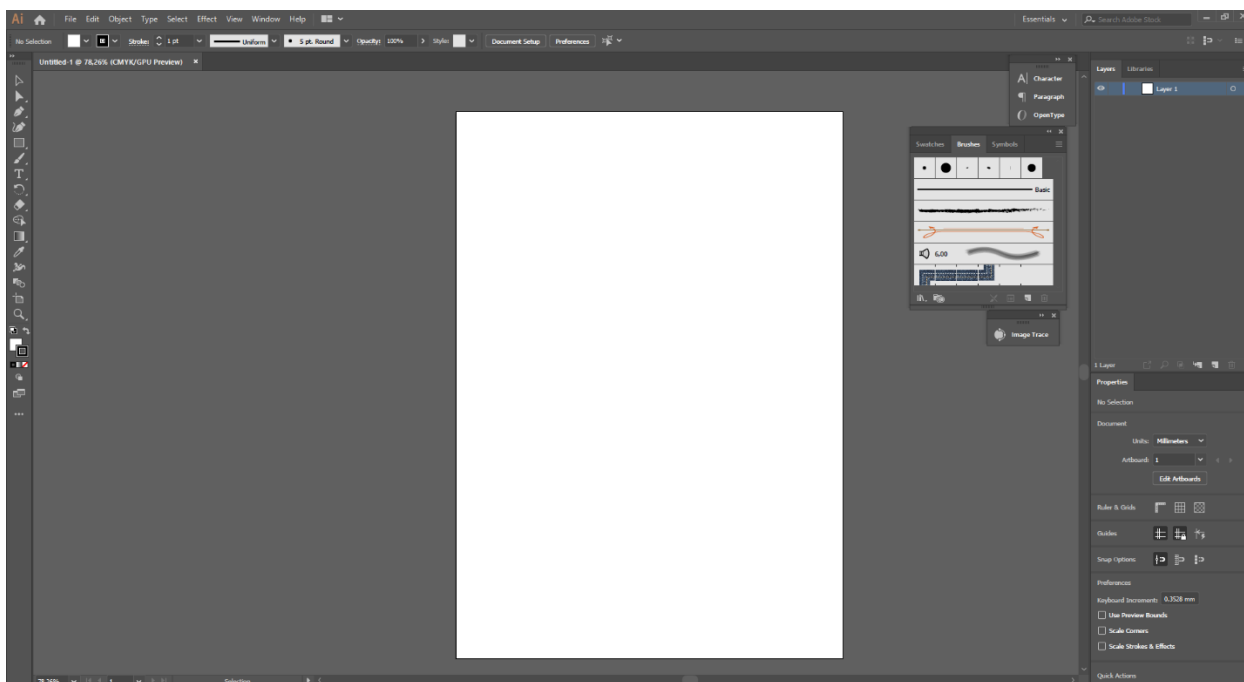
(Izvor: <https://99designs.ca/illustrations/contests/poster-creepy-sad-hopeful-look-closely-sci-fi-593870>)

2.3. Alati u grafičkom dizajnu i tipografiji

S razvitkom tehnologije došlo je i do razvitka mnogo korisnih programa za grafički dizajn i tipografiju. Takvi alati pružaju mnogo mogućnosti za stvaranje originalnog dizajna ili fonta. Grafika u današnje vrijeme igra veliku ulogu te je za stvaranje iste potrebno imati kvalitetne programe. Neki od bolji alata današnjice su Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Procreate i FontLab koji se razlikuju po namjeni, cijeni te na kojim operacijskim sustavima mogu raditi. Isto tako postoje još mnogo ostalih alata kao što su GIMP, Inkscape, CorelDraw, Serif Drawplus te mnogi drugi [23].

2.3.1. Adobe Illustrator

Adobe Illustrator je višenamjenski alat koji se koristi za izradu vektora, logotipa, tipografije, skica i slično. Potrebno je dosta vremena da bi znali savršeno rukovati sa ovim alatom jer postoji mnogo mogućnosti, dodataka, efekata iako nije kompliciran za korištenje. Izrada ovog alata započinje 1985. godine te se od te godine razvija i stalno se dodaju nove opcije [24]. Isto tako Adobe Illustrator dio je Creative Cloud-a i može se koristiti na operacijskim sustavima Windows i macOS. Neke od prednosti ovog alata su vrhunska kvaliteta, pristupačno sučelje, dostupnost na gotovo svim uređajima, s druge strane nedostaci su visoka cijena, potrebno je puno učenja i strpljenja.

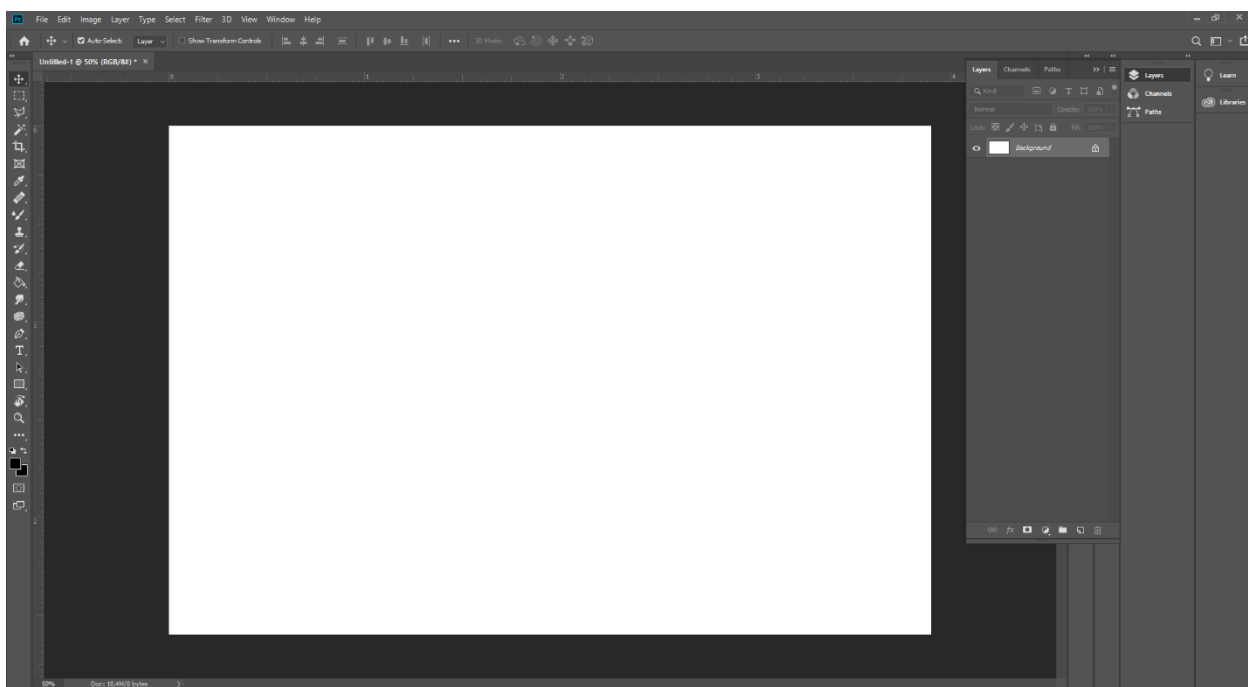

Slika 2.64. Sučelje alata Adobe Illustrator 2019

(Izvor: autorska slika)

2.3.2. Adobe Photoshop

Adobe Photoshop je alat koji služi za stvaranje te nadogradnju fotografija, slika i dizajna te nastaje 1988. godine. Isto kao i Illustrator, ovaj alat se mnogo razvio od svojih početaka pa sve do danas, dodane su nove opcije te razni efekti. Sa ovim alatom može se jednostavno kombinirati više fotografija ili slika, uklanjati nepotrebne predmete, retuširati slike i slično [25]. Iako ima mnogo opcije, nije kompliciran za učenje, već je potrebno vrijeme kako bi se upoznali sa svime što ovaj program nudi. Sučelje Photoshopa je identično kao i kod Illustratora, razlika je u opcijama koje se nude. Neke od prednosti ovog alata su dostupnost na operacijskim sustavim Windows i macOS, jednostavno korištenje, mnogo raznih opcija i efekata, dok su nedostaci visoka cijena i zauzima mnogo prostora.

Slika 2.65. Sučelje alata Adobe Photoshop CC 2019

(Izvor: autorska slika)

2.3.3. Procreate

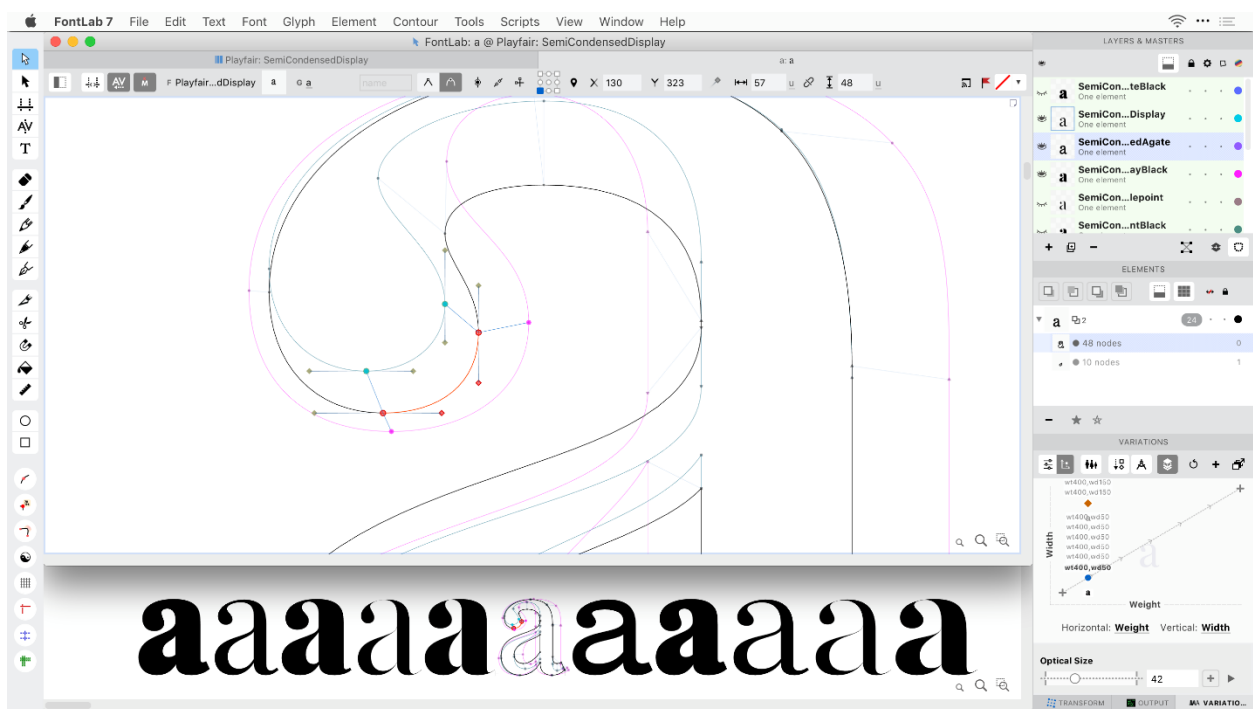
Procreate je alat koji sadrži mnogo korisnih opcija koje služe za stvaranje skica, ilustracija, tipografije i slika. Stvorila ga je softverska tvrtka Tasmanian, 2011. godine. Ova aplikacija nudi čitavu biblioteku brusheva isto kao i mogućnost stvaranja vlastitih te preuzimanja mnogo drugih. Pomoću vlastitih ili postojećih brusheva mogu se napraviti originalne tipografije i ilustracije. Isto tako sadrži mnoge druge opcije kao što su kontrola boje, razni efekti zamućivanja, dodatni specijalni efekti i mnogo drugih [26]. Procreate je zapravo aplikacija koja je dostupna samo za iPad odnosno iOS, iPadOS operacijski sustav što se navodi kao nedostatak. Prednosti su te da se aplikacija kupi jednom i nema daljnje pretplate (jeftina cijena), realistično crtanje, mnoštvo efekata.

*Slika 2.66. Sučelje procreate alata
(Izvor: <https://procreate.art/ipad>)*

2.3.4. FontLab

FontLab je profesionalni program koji služi za stvaranje fontova. Prva verzija ovog programa napravljena je 1992. godine i nosila je naziv FontLab 2.0 fontova te je ujedno bio prvi takav program koji je bio dostupan za Windows operacijski sustav. Neke od opcija koje ovaj program nudi su uređivanje fontova, crtanje, razne izmjene, podešavanje kerninga i mnogo drugih. FontLab ima moderno sučelje te je dostupan za Windows i Mac operacijske sustave. Neki od nedostataka su ti da sučelje može biti teško i komplicirano za početnike te postoji mogućnost samo 30 dana besplatnog korištenja, nakon toga mora se platiti licenca koja iznosi oko 500 dolara godišnje. [27]

Slika 2.67. Sučelje FontLab 7 alata

(Izvor: <https://www.fontlab.com/font-editor/fontlab/>)

3. Praktični dio

Praktični dio izrade ilustracije i tipografije sastoji se od nekoliko dijelova koji su međusobno povezani. Prvi korak je istraživanje teme, odnosno proučavanje te potraga za inspiracijom kako bi mogli stvoriti ideju odnosno koncept kako će ilustracija i tipografija izgledati. Nakon toga slijedi skiciranje, točnije raspored elemenata koji će biti na ilustraciji, te skica tipografije. Tipografija ne mora nužno biti ručno ili u određenom alatu kreirana već se može preuzeti/kupiti te nakon toga uklopiti u cijeli dizajn. Nakon što se završi sa skiciranjem slijedi realizacija dizajna, drugim riječima izrada same ilustracije i odabarane tipografije. Zadnji korak koji ostaje je taj da se finalna tipografija ukomponira u gotovu ilustraciju, te se po želji dodaju još neki elementi koji upotpunju završni izgled.

Vrlo je važno osmisliti ideju koja se može na vizualan način realizirati. U ovom slučaju, ideja je takva da se uskladi estetika, funkcionalnost, boje, veličina elemenata i stil koji će vizualno privući pažnju promatrača te da se prikaže kako tipografija utječe na grafički dizajn te koju ulogu ona nosi. Cilj je bio napraviti autorsku ilustraciju te uskladiti, ukomponirati i izraditi tipografiju koja joj odgovara.

Za realizaciju određene ideje i cilja potrebni su alati, Adobe Illustrator u kojem je izrađena tipografija i Procreate u kojem je nastala ilustracija u koju se naknadno ukomponirala tipografija i dodatni elementi.

3.1. Istraživanje teme

Potruga za inspiracijom u današnje vrijeme vrlo je jednostavna, razlog tome je taj što je razvitkom tehnologije omogućen pristup gotovo svemu, te se jako brzo može pronaći što god zamislimo. Istraživanje teme odnosno potraga za inspiracijom vrlo je bitna stavka kod svake izrade dizajna.

Nakon proučavanja, zamišljeno je da ilustracija i tipografija budu u retro stilu koji je vječito popularan u grafičkom dizajnu. Kombinacijom retro stila odnosno 60-ih i 70-ih godina planirano je napraviti ljetnu ilustraciju u kojoj je naglasak na obalu, usklađenost, mir i prirodu te sve zajedno zaokružiti prikladnom tipografijom popraćenom dodatnim elementima koji spajaju ilustraciju i tipografiju u jedno.

Slika 3.1. Retro ilustracija - inspiracija

(izvor: <http://www.coolgraphic.co.uk/>)

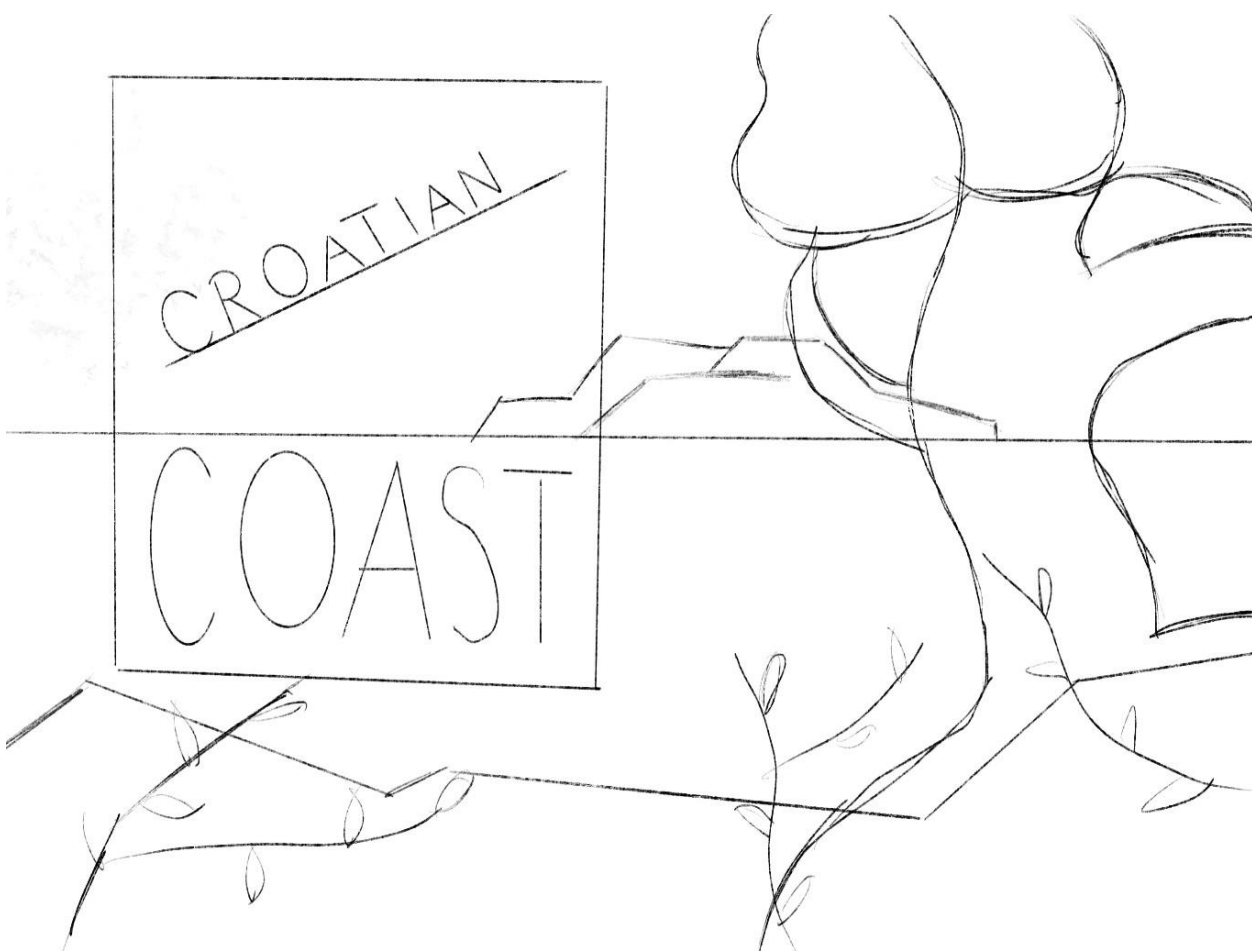

Slika 3.2. Retro tipografija - inspiracija

(izvor: <https://www.vecteezy.com/vector-art/223300-flat-retro-typography-with-vintage-background-vector-illustration>)

3.2. Skica ilustracije i tipografije

Skica je još jedan vrlo bitan element u izradi određenog dizajna te se pomoću nje vizualizira određena odnosno zamišljena ideja. Većinom je u pojednostavljenom obliku, ali daje uvid u završni izgled ilustracije ili tipografije. Za ilustraciju, skica je napravljena u alatu Procreate koji je stvoren primarno za crtanje i skiciranje, dok je za tipografiju skica napravljena ručno na papiru, a kasnije je tipografija realizirana u alatu Adobe Illustrator. Pomoću skica, olakšana je izrada zamišljene ideje odnosno same ilustracije i tipografije.

Slika 3.3. Skica ilustracije napravljena u alatu Procreate

(izvor: autorski rad)

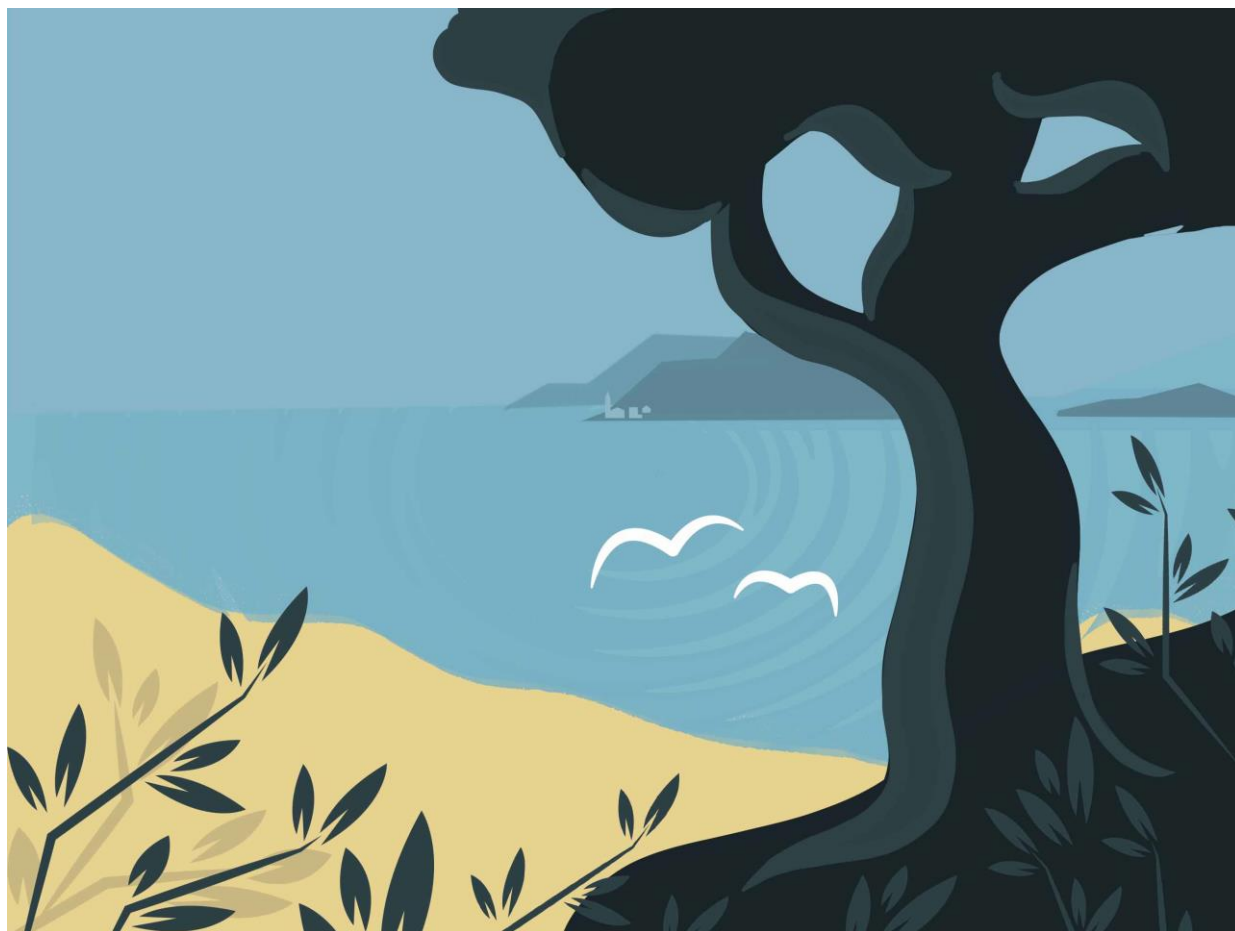

Slika 3.4. Skica tipografije crtana olovkom

(izvor: autorski rad)

3.3. Izrada ilustracije

Ilustracija je napravljena u alatu Procreate koji je idealan za crtanje zbog velikog broja opcija, brusheva, efekata te je dostupan samo za iPad koji dolazi sa olovkom koja realno prati pokret ruke te se može komparirati crtanjem na papiru s olovkom. Prema postojećoj skici realizirani su svi oblici, od obale do drveća te su dodani još neki elementi kao što su ptice i građevina koja se nalazi na otoku koji je nasuprot obali. Kod ilustracije je bilo bitno uskladiti stil crtanja i konture kako bi se postigao sklad, te da rezultat bude dosljedan odabranom stilu koji je zamišljen, a to je retro stil odnosno 60-te i 70-te godine. Također, pažnja je usmjerena na kompoziciju odnosno raspored elemenata, a razlog tome je taj da se tipografija kasnije može kvalitetno ukomponirati u postojeću ilustraciju.

Slika 3.5. Završni izgled ilustracije

(izvor: autorski rad)

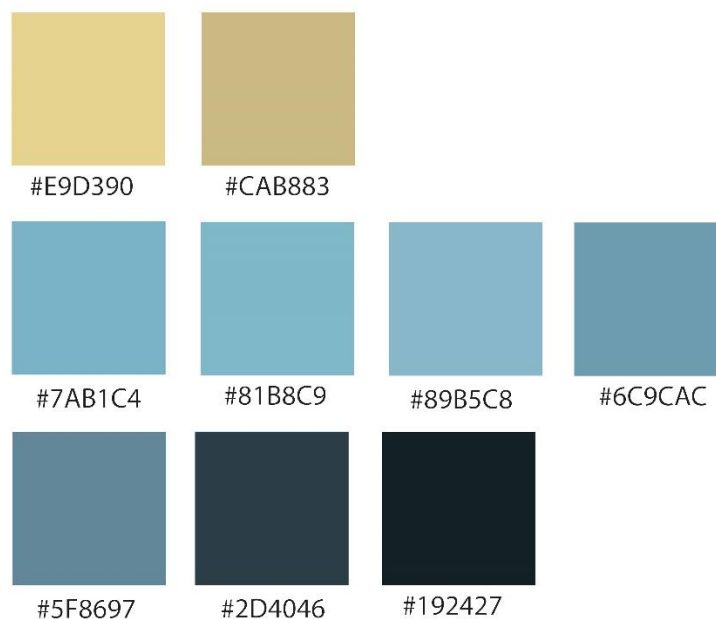
3.3.1. Odabir boja

Boja je još jedan veliki faktor u grafičkom dizajnu te je ona zajedno sa tipografijom ono što nam privuče pažnju. Zamišljeno je bilo postići retro stil odnosno 60-te i 70-te godine, pa su stoga boje birane na način da se uklapaju s tim vremenom uz minimalne modifikacije. Vrlo je važno da se postigne kontrast te da se boje raspodijele na takav način da su ugodne za ljudsko oko. Također, još jedna funkcija boja je ta da se pomoću njih mogu istaknuti dijelovi za koje želimo da budu najviše primjećeni odnosno efektni.

Slika 3.6. Paleta boja popularnih tijekom 60-ih i 70-ih godina

(izvor: <https://www.retroplanet.com/>)

Slika 3.7. Paleta boja korištenih u ilustraciji

(izvor: autorski rad)

3.4. Izrada tipografije

Nakon izrade ilustracije uslijedila je izrada tipografije koja je napravljena u alatu Adobe Illustrator. Tipografija inspirirana retro stilom 60-ih i 70-ih godina, nastala je pomoću alata Pen tool te je pažnja bila usmjerena na razmak između slova i veličinu kako bi se postigla usklađenost i kako bi tipografija bila čitljiva. Za boju korištena je obična bijela jer je najviše odgovarala završnoj ilustraciji. Tipografija je razdijeljena na dva dijela te je prva riječ izrađena manja, u kurzivu te su slova kurentna s početnim slovom koji je verzal, dok je druga riječ izrađena verzalnim slovima koja su izdužena. U kombinaciji kurentnim i verzalnim slovima postigla se dinamika, ali i usklađenost s ilustracijom.

Slika 3.8. Završni izgled tipografije

(izvor: autorski rad)

*Slika 3.9. Završni izged tipografije
(izvor: autorski rad)*

4. Rezultati i rasprava

Završni izgled ilustracije i tipografije odnosno plakata upotpunjeno je dodatnim vizualnim elementima koji su izrađeni u Adobe Illustratoru pomoću alata Pen Tool. Vizualni elementi su linije koje su napravljene u istom stilu kao i tipografija. Linija je najosnovniji element pomoću kojeg se može istaknuti ili uokviriti te usmjeriti na ono najbitnije. S ciljem da se prenese razumljiva poruka, tipografija je izrađena na način da je čitljiva te je kvalitetno uklopljena u postojeću ilustraciju. Isto tako, vizualni elementi koji su dodani obogaćuju ilustraciju i usmjeravaju ljudsko oko na tipografiju. Kombinacijom tipografije i vizualnih elemenata, točnije linija postignuta je harmonija odnosno usklađenost s ilustracijom. Bez tipografije i popratnih elemenata ilustracija bi bila monotona, štoviše takvom kombinacijom postignut je efekt privlačenja pažnje, a to je ujedno i jedna od uloga tipografije. Isto tako, cilj je bio da se tipografijom instantno pobude emocije mira, usklađenosti, opuštanja i ljepote hrvatske obale. Drugim riječima, kada gledatelj vidi ili čuje Croatian coast, poveže s tim osjećajima i ilustracijom. Tipografija je napravljena tako da se sastoji od dva dijela, prva je riječ Croatian koji je napravljen u kurzivu te sa kurentim slovima, a druga je riječ coast koja je napravljena sa verzalima te je sans serifna.

Slika 4.1. Finalni izgled ilustracije i tipografije

(izvor: autorski rad)

Tipografija je ključan faktor u grafičkom dizajnu, pa je vrlo bitno poznavati pravila te znati prepoznati kada je tipografija dobra a kada loša. Naprotiv, nisu sve vrste tipografije ili dizajn napravljeni po pravilima, a razlog tome je taj što kreatori imaju slobodu stvaranja i izražavanja. Već navedeno, tipografija ima mnoge uloge u grafičkom dizajnu, a neke od najvažnijih su te da se pomoću nje privuče pažnja, prenese poruka, stvori harmonija i razvije određena emocija. [17]

Kao navedeni primjer je plakat čija je svrha prenijeti informaciju da se radi o izložbi koja se sastoji od tipografskih radova raznih autora. Kompozicija odnosno raspored elemenata je takav da je u središte stavljeno ono najbitnije i istaknuto je bojama koje su usklađene te se pomoću njih postigao sklad, točnije harmonija. U središtu plakata smještena je tipografija koja je dobra za određenu ciljanu skupinu koja ima znanja što se tiče tipografije i grafičkog dizajna. S druge strane, za publiku koja se ne razumije u dizajn i nema znanja o tipografiji je loša zbog toga jer je čitljivost slaba, ali je osmišljeno da se iznad glavne tipografije nalazi sans serifna tipografija koja objašnjava što je poruka središnje odnosno glavne ručno rađene tipografije. Što se tiče dizajna ovoga plakata, vrlo je vibrantan zbog tipografije te se pomoću boja koje su korištene stavlja se naglasak na određenu temu i samim time prenosi se emocija živahnosti i energije.

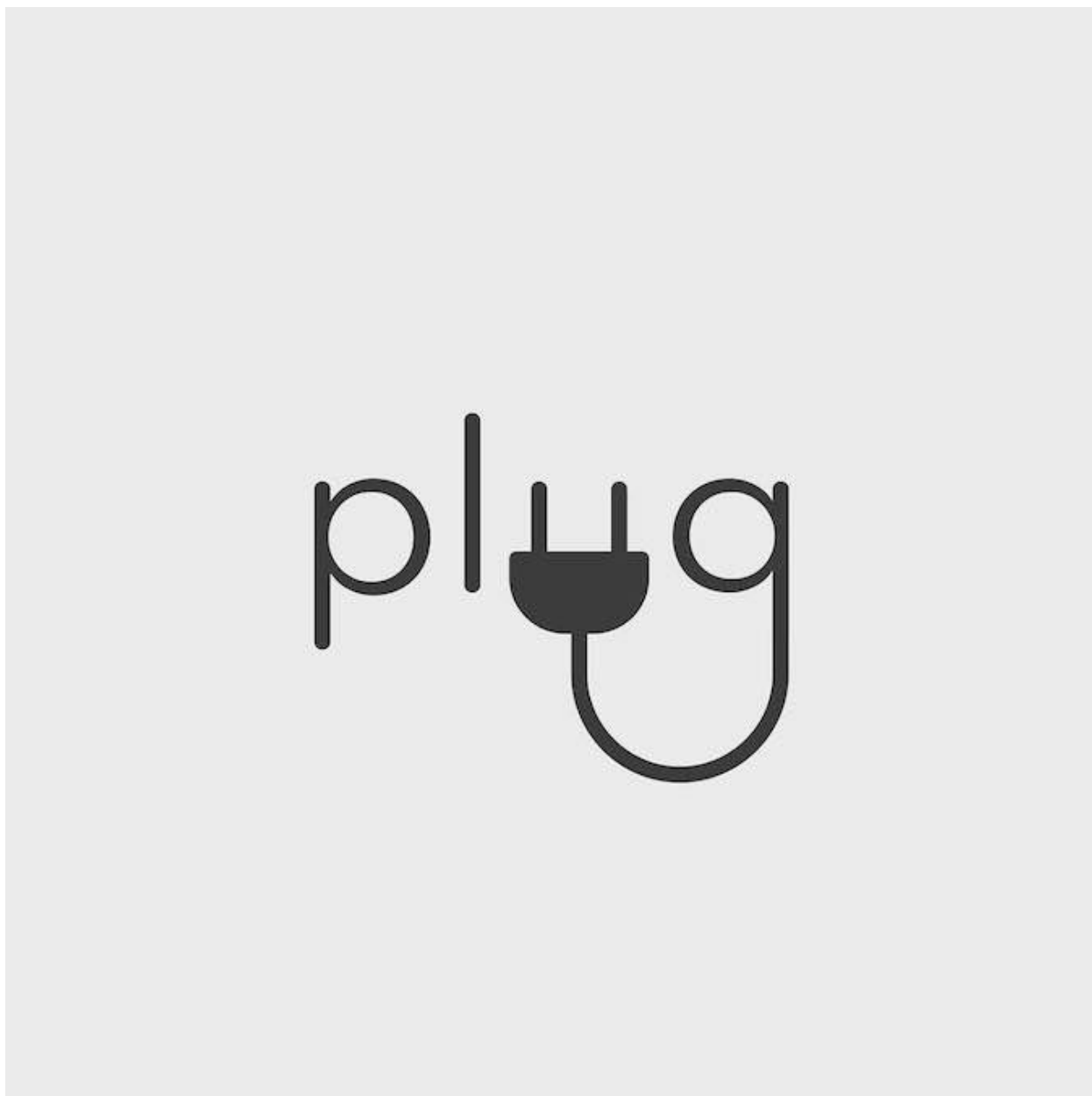

Slika 4.2. Plakat za tipografsku izložbu

(izvor: <https://www.buamai.com/image/52180>)

Postoji mnogo načina kako na kreativan način doći do rješenja, što je upravo i bit grafičkog dizajna. Upotrebom tipografije i grafičkih elemenata može se stvoriti originalno rješenje za neki problem, te je bitno osmisliti nešto zanimljivo i upečatljivo kako bi izgradili prepoznatljivost.

U ovom primjeru dizajner je osmislio kreativno rješenje za logotip, gdje koristi kombinaciju tipografije i simbola. Koristi kurentna sans serifna slova uz simbol utikača umjesto slova 'u' i tako dodjeljuje posebnost odnosno originalnost dizajnu.

Slika 4.3. Logotip

(izvor: <https://digitalsynopsis.com/design/creative-typographic-logos/>)

5. Zaključak

Živimo u vremenu u kojem više ne možemo zamisliti život bez tehnologije. Ljudi su svakodnevno okruženi raznim reklamama, ambalažama, plakatima i ostalim dijelovima grafičkog dizajna koji uvelike utječe na naš život. Uz grafički dizajn, javlja se i tipografija pomoću koje se stvara određena emocija, usmjerava na ono bitno te je ključ komunikacije. Tipografija je važna komponenta grafičkog dizajna, te kada tipografije ne bi bilo grafički svijet bio bi monoton. U današnje vrijeme dizajneri moraju donijeti odluku kakav font ili tipografiju će koristiti u određenom dizajnu jer baš to može biti prekretnica odnosno ključan faktor za uspjeh dizajna. Zato, vrlo je bitno poznavati pravila koja su vezana uz tipografiju, iako s druge strane dizajneri imaju potpunu slobodu nad time što će odabrati ili stvoriti. Stoga, tipografija i grafički dizajn u kombinaciji čine snažan element koji svakodnevno utječe na naše odabire.

Na kraju možemo zaključiti kako je s razvitkom tehnologije sve postalo pristupačnije, pa se tako povećao broj dizajnera, a smanjio se broj kvalitetnih grafičkih rješenja. Slijedom toga, u današnje vrijeme vrlo je bitno ostati originalan, stvoriti nešto novo, drugačije, visoke kvalitete, stvoriti komunikaciju odnosno pripaziti na koji način će se prenijeti određena poruka, jer ona je ipak najveće bogatstvo grafičkog dizajna i tipografije.

U Varaždinu 24.09.2020.

Datum

Magdalena Horvat

Potpis

6. Literatura

- [1] <https://www.sutori.com/story/povijest-komunikacije-tZV28RpA8jMLdeABFhgAkUpw>, dostupno 26.05.2020.
- [2] <https://www.scribd.com/doc/306507247/tipografija-pdf> , dostupno 27.05.2020.
- [3] https://hr.wikipedia.org/wiki/Grafi%C4%8Dki_dizajn, dostupno 27.05.2020.
- [4] <https://webdevstudios.com/2016/07/28/design-vs-art-whats-the-difference/>, dostupno 27.05.2020.
- [5] <https://www.youtube.com/watch?v=oxTUC5I22LU>, dostupno 27.05.2020.
- [6] <https://marketingfancier.com/tipografija-pravila-i-alati-za-odabir-fontova/>,dostupno 09.06.2020.
- [7] <http://typedia.com/learn/only/typeface-classifications/>, dostupno 27.05.2020.
- [8] <http://typedia.com/learn/article/blackletter/>, dostupno 27.05.2020.
- [9] <https://www.britannica.com/art/calligraphy>, dostupno 27.05.2020.
- [10] <https://omniglot.com/writing/clogaelach.htm>, dostupno 27.05.2020.
- [11] <http://typedia.com/learn/article/inscriptional/>, dostupno 27.05.2020.
- [12] <https://www.sessions.edu/notes-on-design/type-in-history-trajan/>,dostupno 27.05.2020.
- [13] <http://typedia.com/learn/article/non-alphanumeric/>, dostupno 27.05.2020.
- [14] <https://www.sitepoint.com/the-decorative-typeface/#:~:text=These%20are%20also%20known%20as,that%20wasn't%20considered%20previously.> , dostupno 27.05.2020.
- [15] https://www.typosheque.com/articles/a_brief_history_of_sans_serif_typefaces,dostupno 27.05.2020.
- [16] <http://graphic-design.com/typography/design/script-brush-italic-freehand>,dostupno 27.05.2020.
- [17] <https://www.figma.com/dictionary/serif/>, dostupno 27.05.2020.
- [18] <http://vemax.hr/vaznost-tipografije-u-grafickom-dizajnu/>, dostupno 28.05.2020.
- [19] <https://www.treefrog.ca/what-is-graphic-design/>, dostupno 28.05.2020.
- [20] <https://titandizajn.com/sta-je-i-zasto-je-tipografija-vazna-za-graficke-dizajnere/> , dostupno 28.05.2020.
- [21] <https://www.interaction-design.org/literature/topics/graphic-design>, dostupno 28.05.2020.
- [22] <https://3catslabs.com/8-types-of-graphic-design/>, dostupno 28.05.2020.
- [23] <https://www.gamedesigning.org/graphic/design-software/>, dostupno 06.06.2020.
- [24] https://en.wikipedia.org/wiki/Adobe_Illustrator, dostupno 08.06.2020.

- [25] https://en.wikipedia.org/wiki/Adobe_Photoshop, dostupno 08.06.2020.
- [26] <https://procreate.art/ipad>, dostupno 08.06.2020.
- [27] <https://alexjohnlucas.com/type/software>, dostupno 20.08.2020.

7. Popis slika

Slika 2.1. Font Fraktur iz podgrupe Fraktur	4
Slika 2.2. Font Cloister Black iz podgrupe Old English.....	4
Slika 2.3. Font Rotunda iz podgrupe Rotunda.....	4
Slika 2.4. Font Schwabacher iz podgrupe Schwabacher	4
Slika 2.5. Font Textura iz podgrupe Textura	4
Slika 2.6. Font Zapf Chancery iz podgrupe Chancery.....	5
Slika 2.7. Font Pompeii iz podgrupe Etruscan.....	5
Slika 2.8. Font Angular iz podgrupe Angular.....	5
Slika 2.9. Font American Uncial iz podgrupe Uncial.....	6
Slika 2.10. Font Trajan iz podgrupe Roman Inscriptional.....	6
Slika 2.11. Font Zapf Dingbats iz podgrupe Dingbats.....	6
Slika 2.12. Font Caslon Ornaments iz podgrupe Ornaments.....	7
Slika 2.13. Font DF Primitives iz podgrupe Pictorial.....	7
Slika 2.14. Font Broadway iz podgrupe Art Deco.....	7
Slika 2.15. Font Arnold Bocklin iz podgrupe Art Nouveau	7
Slika 2.16. Font Balloon iz podgrupe Comic Strip Lettering	8
Slika 2.17. Font FF Dot Matrix iz podgrupe Dot Matrix.....	8
Slika 2.18. Font Stop iz podgrupe Futuristic	8
Slika 2.19. Font OCR-B iz podgrupe Machine Readable.....	8
Slika 2.20. Font Silkreen iz podgrupe Pixel.....	8
Slika 2.21. Font Jerusalem iz podgrupe Pseudo Foreign Script	8
Slika 2.22. Font Skjald iz podgrupe Victorian.....	8
Slika 2.23. Font Franklin Gothic iz podgrupe Gothic.....	9
Slika 2.24. Font Bureau Grot iz podgrupe Grotesque.....	9
Slika 2.25. Font Futura iz podgrupe Geometric Sans	9
Slika 2.26. Font Helvetica iz podgrupe Grotesk	9
Slika 2.27. Font Gill Sans iz podgrupe Humanist Sans	9
Slika 2.28. Font Bank Gothic iz podgrupe Square Gothic.....	10
Slika 2.29. Font Jay Gothic iz podgrupe Swiss Gothic.....	10
Slika 2.30. Font Brush Script iz podgrupe Brush Script.....	10
Slika 2.31. Font Murray Hill iz podgrupe Casual Script	10
Slika 2.32. Font Felt Tip Roman iz podgrupe Handwriting	11
Slika 2.33. Font Bickham Script iz podgrupe English Roundhand	11

Slika 2.34. Font Typo Upright iz podgrupe French Roundhand.....	11
Slika 2.35. Font Gillies Gothic iz podgrupe Rationalized Script.....	11
Slika 2.36. Font Acropolis iz podgrupe Grecian.....	12
Slika 2.37. Font Modern No. 20 iz podgrupe Modern.....	12
Slika 2.38. Font Scotch Modern iz podgrupe Scotch Modern.....	12
Slika 2.39. Font Bookman iz podgrupe Antique.....	13
Slika 2.40. Font Garamond iz podgrupe French Old Style.....	13
Slika 2.41. Font Jenson iz podgrupe Venetian Old Style.....	13
Slika 2.42. Font Clarendon iz podgrupe Clarendon.....	13
Slika 2.43. Font Playbill iz podgrupe French Clarendon.....	13
Slika 2.44. Font Copperplate iz podgrupe Spur Serif.....	13
Slika 2.45. Font Caledonia iz podgrupe Scotch Roman.....	13
Slika 2.46. Font Latin iz podgrupe Latin.....	13
Slika 2.47. Font Didot iz podgrupe Didone.....	14
Slika 2.48. Font Bembo iz podgrupe Old Style.....	14
Slika 2.49. Font Plantin iz podgrupe Dutch Old Style.....	14
Slika 2.50. Font Rongel iz podgrupe Spanish Old Style.....	14
Slika 2.51. Font Rockwell iz podgrupe Slab Serif.....	14
Slika 2.52. Font Egiziano iz podgrupe Egyptian.....	14
Slika 2.53. Font Stymie iz podgrupe Geometric Sans.....	14
Slika 2.54. Font Baskerville iz podgrupe Transitional.....	14
Slika 2.55. Font Thunderbird iz podgrupe Tusan.....	14
Slika 2.56. Vizualni identitet za tvrtku Jeffreys cafe CO.....	18
Slika 2.57. Plakat za film Gregoire.....	19
Slika 2.58. Korisničko sučelje aplikacije za najam automobila.....	20
Slika 2.59. Grafičko rješenje za letak o okolišu.....	21
Slika 2.60. Kreativno grafičko rješenje za ambalažu tjestenine.....	22
Slika 2.61. Primjer dijelova nastanka grafike gibanja.....	23
Slika 2.62. Dizajn galerije u Poljskoj.....	24
Slika 2.63. Ilustracija za kratki film Multiverse.....	25
Slika 2.64. Sučelje alata Adobe Illustrator 2019.....	26
Slika 2.65. Sučelje alata Adobe Photoshop CC 2019.....	27
Slika 2.66. Sučelje procerate alata.....	28
Slika 2.67. Sučelje FontLab 7 alata.....	29

Slika 3.1. Retro ilustracija - inspiracija.....	31
Slika 3.2. Retro tipografija - inspiracija.....	31
Slika 3.3. Skica ilustracije napravljena u alatu Procreate	32
Slika 3. 4. Skica tipografije crtana olovkom.....	33
Slika 3.5. Završni izgled ilustracije.....	34
Slika 3.6. Paleta boja popularnih tijekom 60-ih i 70-ih godina	35
Slika 3.7. Paleta boja korištenih u ilustraciji.....	36
Slika 3.8. Završni izgled tipografije.....	36
Slika 3.9. Završni izgled tipografije.....	37
Slika 4.1. Finalni izgled ilustracije i tipografije.....	38
Slika 4.2. Plakat za tipografsku izložbu.....	39
Slika 4.3. Logotip.....	40

8. Popis tablica

Tablica 2.1. Podgrupe gotičkog (blackletter) pisma	4
Tablica 2.2. Podgrupe kaligrafskog (calligraphy) pisma	5
Tablica 2.3. Podgrupe gaelskog (gaelic) pisma	5
Tablica 2.4. Podgrupa natpisnog (inscriptional) pisma	6
Tablica 2.5. Podgrupe pisma simbolima (non-alphanumeric)	6
Tablica 2.6. Podgrupe ukrasnog pisma (decorative).....	7
Tablica 2.7. Podgrupe sans serifnog pisma (sans serif)	9
Tablica 2.8. Podgrupe rukopisnog pisma (script)	10
Tablica 2.9. Podgrupe serifnog pisma (serif).....	12

IZJAVA O AUTORSTVU

I

SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, MAGDALENA HORVAT (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom ULOGA TIPOGRAFIJE U GRAFIČKOM DIZAJNU (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Magdalena Horvat
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, MAGDALENA HORVAT (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom ULOGA TIPOGRAFIJE U GRAFIČKOM DIZAJNU (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Magdalena Horvat
(vlastoručni potpis)